

NĂM THÚ Y THẾ GIỚI – VET 2011

TS. Bùi Quang Anh
Nguyên Cục trưởng Cục Thú y
Nguyên Viện trưởng Viện Thú y

Năm 1761, trường đào tạo Thú y đầu tiên trên thế giới được thành lập tại Lyon – Pháp, sau đó không lâu năm 1764 trường Thú y Alfort được mở ra tại một địa điểm gần Thủ đô Paris. Cả hai trường Thú y đầu tiên của thế giới này đều được thành lập bởi sáng kiến và công lao của Viện sĩ Claude Bourgelat⁽¹⁾. Điều này có nghĩa là năm 2011 sẽ được đánh dấu bằng sự kiện kỷ niệm 250 năm **Đào tạo Thú y thế giới**.

Với việc mở ra chính thức sự nghiệp giảng dạy, đào tạo thú y; đồng nghĩa với việc C. Bourgelat và đồng nghiệp của ông đã hình thành nên các bộ môn thú y. Như vậy, năm 2011 không chỉ là năm kỷ niệm 250 năm sự nghiệp đào tạo thú y, mà tất cả những người Thú y trên thế giới còn có thể vui mừng kỷ niệm 250 năm thành lập **Ngành Thú y**.

Bourgelat thiên tài không chỉ sáng lập ra việc giảng dạy các bộ môn thú y mà ông còn hợp tác thành công với các nhà phẫu thuật y học, Ông cũng là nhà khoa học đầu tiên dám đưa ra đề nghị nghiên cứu sinh học và bệnh lý học động vật để giúp sự hiểu biết về sinh học và bệnh lý học ở người. Năm 2011 cũng là năm kỷ niệm 250 năm khái niệm **“Sinh lý bệnh học so sánh”**, mà nếu không có khái niệm này thì sẽ không bao giờ có y học hiện đại.

Với những dấu ấn lịch sử to lớn của Thú y nêu trên, năm 2011 đã trở thành ngày hội lớn của Thú y toàn thế giới, chúng ta tự hào tổ chức kỷ niệm ngày thành lập ngành Thú y, một ngành khoa học đã đóng góp to lớn cho việc chăm sóc và bảo vệ sức khỏe cho cả động vật và con người suốt 250 năm qua.

Được sự đồng tình của các Cơ quan Thú y Quốc tế, quốc gia và các tổ chức liên quan trên toàn thế giới, ngày 7/3/2008, Tổ chức Thú y thế giới (OIE), Hội Thú y thế giới (WVA), Hội sinh viên Thú y quốc tế (IVSA) và các Tổ chức liên quan đã quyết định lấy năm 2011 là **“Năm Thú y thế giới” (World Veterinary Year)** và mở ra diễn đàn thế giới **“Vet 2011”**. Ngày 24/5/2009 tại Paris đã thành lập Ủy ban điều hành “Năm Thú y thế giới”, bao gồm Tổng Giám đốc OIE; Chủ tịch WVA; Chủ tịch IVSA; Chủ tịch Liên đoàn Thú y châu Âu (FVE); đại diện Bộ Nông nghiệp-Thủy sản Pháp, Hội Thú y các nước Mỹ, Úc; đại diện Hội Thú y châu Phi, châu Á và đại diện một số Trường Thú y, một số tổ chức liên quan trên thế giới.

Ủy ban điều hành cũng đã có thư gửi tới Hiệu trưởng các Trường Thú y, Chủ nhiệm các Khoa Thú y, Cục trưởng các Cục Thú y, Chủ tịch các Hội Thú y các nước trên thế giới thông báo ý nghĩa, mục đích, chương trình kế hoạch hành động chung kỷ niệm “Năm Thú y thế giới”. Ủy ban cũng cũng đề nghị các tổ chức Thú y ở các quốc gia, khu vực có chương trình, kế hoạch cụ thể hưởng ứng “Năm Thú y thế giới” – “Vet 2011”.

Ngoài việc đưa ra các chương trình, kế hoạch hoạt động và thành lập Ủy ban quốc gia “Vet 2011”, Ủy ban điều hành quốc tế còn có nhiều hướng dẫn và yêu cầu, cụ thể một số việc chính như sau:

Năm 2011, tất cả tổ chức Thú y của các nước cần hành động hưởng ứng “Năm Thú y thế giới”. Mỗi nước, tùy theo điều kiện của mình tổ chức các sự kiện nhằm phát huy truyền thống, khơi dậy lòng tự hào nghề nghiệp, đoàn kết, hợp tác thúc đẩy sự phát triển của ngành.

Các tổ chức Thú y quốc tế và mỗi lĩnh vực riêng biệt phải tập trung sức lực, trí tuệ để có những thành tích, kết quả chào mừng sự ra đời của Thú y.

Chúng ta tổ chức các sự kiện “Năm Thú y” không chỉ với với mục đích nâng cao nhận thức cộng đồng mà còn nhấn nhủ với các cấp quản lý, các nhà hoạch định chính sách khắp nơi trên toàn thế giới rằng:

- Nghề Thú y đã phục vụ cho nhân loại suốt 250 năm qua.
- Bác sĩ thú y không chỉ là bác sĩ bảo vệ sức khỏe và quyền lợi cho động vật; họ còn là những người quan trọng trong bảo vệ sức khỏe cộng đồng vì họ đóng vai trò trong việc:
 - o Tăng thu nhập cho người nông dân, góp phần xóa đói giảm nghèo trên toàn cầu.
 - o Kiểm soát các bệnh nguy hiểm lây từ động vật sang người.
 - o Kiểm soát chất lượng và an toàn vệ sinh thực phẩm.
 - o Nghiên cứu các sản phẩm dược sinh học.
 - o Bảo vệ môi trường và phát triển đa dạng sinh học.

Ủy ban điều hành “Năm Thú y thế giới” cũng thông báo 3 sự kiện chính trong năm 2011, đó là:

- Lễ khai mạc “Năm Thú y thế giới” tổ chức ngày 24/01/2011 tại Varsaill, Pháp.
- Hội nghị về “Giáo dục Thú y thế giới” tổ chức từ ngày 13-15/5/2011 tại Lyon, Pháp.
- Lễ bế mạc “Năm Thú y thế giới” tổ chức từ ngày 10-14/10/2011 tại Cape Twon, Nam Phi.

* * *

Nhân dịp “Năm Thú y thế giới” – “Vet 2011”, niềm vui, sự tự hào của các thế hệ Việt Nam được nhân lên gấp bội, vì so với lịch sử Thú y thế giới, Thú y Việt Nam cũng được hình thành từ rất sớm và có một truyền thống rất vẻ vang.

Theo lịch sử Ngành Thú y Việt Nam (Nhà xuất bản Nông nghiệp năm 1999) thì hoạt động thú y ở Việt Nam bắt đầu từ năm 1895 khi thành lập Viện Pasteur Nha Trang do bác sĩ Alexandre Yersin⁽²⁾ làm Giám đốc. Đối với việc đào tạo thú y ở Việt Nam có thể tính từ năm 1904, tức là năm thành lập Khoa Thú y tại Trường Đại học Y Hà Nội. Như vậy, Thú y Việt Nam đã có lịch sử 116 năm, đối với thế giới có lẽ chúng ta là một trong những nước có Ngành Thú y ra đời sớm, còn đối với Việt Nam có thể nói ngành Thú y là một trong những ngành khoa học sớm nhất, được hình thành và có cơ sở từ thời Pháp thuộc, nhưng phát triển chủ yếu dưới Chính quyền cách mạng và nhất là sau những năm đất nước được hoàn toàn giải phóng. Chúng ta cũng rất tự hào là trong mọi giai đoạn cách mạng, kể cả những năm kháng chiến gian khổ nhất, Ngành Thú y vẫn được Đảng, Bác Hồ quan tâm và không ngừng phát triển.

Cũng như Thú y thế giới, Thú y Việt Nam đã góp phần vào công cuộc xóa đói giảm nghèo thông qua việc phòng chống dịch bệnh động vật, bảo vệ đàn gia súc, gia cầm khỏi các bệnh dịch nguy hiểm. Chúng ta đã thanh toán được bệnh Dịch tả trâu bò, kiểm soát được 4 bệnh đỏ của lợn, bệnh Niu-cát-xon, Dịch tả vịt của gia cầm..., và gần đây nhất, chúng ta đã kiểm soát được bệnh Tai xanh (PRRS) và bệnh Lở mồm long móng.

Chúng ta cũng kiểm soát được nhiều bệnh lây từ động vật sang người, góp phần bảo vệ sức khỏe cộng đồng. Trước hết phải kể đến bệnh Cúm gia cầm- một đại dịch gây nỗi sợ hãi cho con người trong những năm 2004-2007 đến nay đã được khống chế; Chúng ta cũng đã kiểm soát được bệnh Nhiệt thán, Lép tô, Giun bao...

Ngoài ra, Thú y Việt Nam cũng tham gia vào kiểm soát chất lượng và an toàn vệ sinh thực phẩm thông qua các hoạt động kiểm soát giết mổ, kiểm tra vệ sinh thú y và giám sát việc sử dụng thuốc thú y và hóa chất dùng trong chăn nuôi, để đảm bảo thực phẩm được vệ sinh từ khâu chăn nuôi, chế biến và an toàn đến người tiêu dùng. Chúng ta cũng tham gia vào bảo vệ môi trường và phát triển đa dạng sinh học thông qua việc bảo vệ sức khỏe động vật hoang dã và bảo vệ quyền của động vật.

Năm 2011, “Năm Thú y thế giới” cũng là năm chúng ta kỷ niệm 61 năm Ngày truyền thống Thú y Việt Nam (11/7/1950-11/7/2011), các Tổ chức Thú y trong cả nước và những người Thú y Việt Nam hãy hưởng ứng “Năm Thú y thế giới”, hướng về Ngày truyền thống 11/7 với lòng tự hào nghề nghiệp, và hãy hành động vì sự nghiệp vẻ vang của chúng ta.

TS. Bernard VALAT, Tổng Giám đốc Tổ chức Thú y thế giới (OIE) viếng mộ Bác sĩ Alexandre YERSIN tại Suối Dầu, Nha Trang

(1) Claude Buorgelat (1712-1799): Viện sĩ Viện Hàn lâm Khoa học Pháp, Phó

(2) Alexandre Yersin (1863-1943): bác sĩ, nhà vi trùng học sang làm iệc ở Việt Nam năm 1895 và mất tại Nha trang ngày 01/3/1943, Lăng mộ ông hiện đặt tại Suối Dầu, Nha Trang, Khánh Hòa.